

POSTANOWIENIE

Dnia 23 kwietnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wojciech Katner

w sprawie z powództwa Z. T. i A. J.
przeciwko Skarbowi Państwa - Prokuratorowi Okręgowemu w W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 23 kwietnia 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powodów
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 6 listopada 2012 r., sygn. akt VI ACa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej powodów do rozpoznania**
- 2) nie obciąża powodów względem Skarbu Państwa kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 6 listopada 2013 r. Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelacje obu stron od wyroku Sądu Okręgowego w W., którym od Skarbu Państwa - Prokuratora Okręgowego w W. zasądzono zadośćuczynienie z tytułu naruszenia dobra osobistego, w kwocie po 5.000 zł na rzecz każdego z powodów. W okolicznościach sprawy doszło do zagubienia akt postępowania karnego zawierających pismo stwierdzające treść testamentu ustnego. Dokument ten stanowił podstawę orzeczenia o stwierdzeniu nabycia spadku, którego treść była kwestionowana przez poprzedniczkę prawną powodów (twierdzącą, że podpis na dokumencie został sfalszowany). Zdaniem Sądów obu instancji w okolicznościach tych doszło do naruszenia dobra osobistego powodów – zarazem nie znalazły one jednak podstaw do zasądzenia zadośćuczynienia w wyższej kwocie. Naruszone dobro osobiste zostało określone jako zaufanie do organów państwa (przez Sąd Okręgowy) oraz cześć (przez Sąd Apelacyjny).

Wyrok Sądu drugiej instancji został zaskarżony skargą kasacyjną przez powodów, którzy zarzucili mu naruszenie: art. 227 i art. 217 § 2 i 3 w związku z art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 23 i art. 448 § 1 k.c. Na tej podstawie wnieśli oni o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu, ewentualnie - o jego uchylenie i zmianę przez zasądzenie na ich rzecz pozostałej części dochodzonego roszczenia. W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwany wniósł o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W sprawie nie zachodzą przesłanki uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Brak zwłaszcza podstaw, na których istnienie powołali się skarżący. Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazali oni na oczywistą zasadność wniesionej skargi (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) oraz na występowanie w sprawie problemów stanowiących istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.). Argumentacja przedstawiona przez skarżących nie odpowiada jednak tym przesłankom.

Przez oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego rozumieć należy zasadność kwalifikowaną, która może zostać stwierdzona bez prowadzenia bardziej złożonych rozumowań (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 20 lipca 2011 r., II CSK 59/11, nie publ. oraz z dnia 18 września 2012 r., II CSK 179/12, nie publ.). Nie można przyjąć, by w zakresie wskazywanym przez skarżących - a więc co do braku dopuszczenia dowodów, o których przeprowadzenie wnosili (zarzut naruszenia art. 227 i art. 217 § 2 i 3 w związku z art. 391 § 1 k.p.c.) oraz braku adekwatności między zasądzonym zadośćuczynieniem a stopniem krzywdy (zarzut naruszenia art. 448 k.c.) - istniała tak rozumiana oczywista zasadność skargi. Obie kwestie wskazywane przez skarżących wiążą się ze swojej natury ze znacznym marginesem dyskrejonalności sądu, który może, stosownie do okoliczności sprawy oraz własnej oceny, decydować o dopuszczeniu dowodów oraz o wysokości zadośćuczynienia. W sprawie nic nie wskazuje przy tym, by dokonując tych ustaleń Sąd Apelacyjny w ewidentny sposób naruszył wiążące go zasady stosowania wskazanych regulacji. Biorąc pod uwagę nadzwyczajny charakter skargi kasacyjnej, jako środka odwoławczego mogącego służyć weryfikacji prawomocnych orzeczeń jedynie w wyjątkowych sytuacjach, brak więc w tym zakresie argumentów, które uzasadniałyby przyjęcie jej do rozpoznania.

W sprawie nie występuje także istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Pod pojęciem tym rozumieć należy problem z zakresu wykładni prawa, o precedensowym charakterze, którego wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy mogłoby stanowić punkt odniesienia przy rozpoznawaniu innych spraw, spełniając tym samym publiczne cele skargi kasacyjnej jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 23 marca 2012 r., I CSK 496/11, nie publ., z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13, nie publ., z dnia 5 grudnia 2013 r., II CSK 244/13, nie publ.). Żadna spośród trzech kwestii wskazywanych przez skarżących nie posiada jednak takiego charakteru. Skupiają się one na pytaniu o możliwość uznania zaufania do organów państwa (także w granicach, w jakich ochronę przyznaje mu Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności) za dobro osobiste w rozumieniu art. 448 k.c. Wprawdzie kwestia ta była poruszana w dotychczasowym toku sprawy

przez Sądy pierwszej i drugiej instancji, nie ulega jednak wątpliwości, że - z perspektywy treści rozstrzygnięcia - ograniczała się wyłącznie do sfery argumentacyjnej. Wyraźnie świadczy o tym zwłaszcza uzasadnienie orzeczenia Sądu drugiej instancji, z którego nie wynika, by zmiana sposobu określenia naruszonego dobra miała wpływ na ocenę stopnia krzywdy i wysokości należnego zadośćuczynienia. Z tego powodu pomiędzy tym problemem a sprawą nie zachodzi na tyle bezpośredni związek, by przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania mogło gwarantować jego pełne wyjaśnienie.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzeczono jak w postanowieniu. Z uwagi na źródło krzywdy powodów - bezprawne działanie pozwanego, w ramach wykonywanej przez niego władzy publicznej - w sprawie uzasadnione było odstąpienie od zasądzenia od skarżących kosztów postępowania kasacyjnego na podstawie art. 102 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.

[aw]